

buvo prarasta ide. laikais, ir neoperuotume klaidingai etimologizuojamais faktais; Guusas Kroonenas (Leidenas) atkreipė dėmesį į abejotinai interpretuojamus germanų kalbų duomenis, iškeliamus ginčuose dėl šio dėsnio. Tijmenas Pronkas (Leidenas) analizavo žodžio pradžios kirčiuotus *i- ir *u- (< *Hi-, *Hu-) baltų ir slavų kalbose. Adamas Hylstedas (Kopenhaga) pademonstravo, kaip baltų ir slavų akcentologijos faktai leidžia argumentuoti tolimų laikų protoide. ir protofinų-ugrų šeimų ryšius.

Didžioji dalis pranešimų, kaip sakyta, buvo slavistiniai. Nagrinėta praslavų akcentinės paradigmos (Georgas Holzeris, Viena), prozodijos sistema ir jos raida (Thomas Olanderis, Sofija; Elena Stadnik-Holzer, Berlynas), kiekybės raida (Romanas Sukačas, Opava, Čekija), vardažodžio prozodinės paradigmos ir jų refleksai Vakarų slavų kalbose (Ronaldas Feldsteinas, Bloomingtonas). Matejus Šekelis (Liubliana) aptarė vieną slovėnų dialektą su išlaikytu archajišku kirčiavimu, Orsatas Liborio (Zagrebas) – šiuolaikinio Dubrovniko kirčiavimo sistemą, o Keithas Langstonas (JAV) – priegaidžių pakeitimą kaikaviškojoje tarmėje. Net penki pranešimai skirti veiksmožodžių (trys iš jų – i kamieno žodžių) kirčiavimui: 15 a. štokavų rankraščiuose (Irina Pekunova, Maskva), bulgarų rankraštyje (Margarita Živova, Maskva), Kuklicos tarmėje (Mislavas Beničius, Zagrebas), kroatų tarmėje (Mate Kapovičius, Zagrebas), kai kuriose rusų tarmėse (Aleksandra Ter-Avanesova, Maskva).

Teoriniams klausimams buvo skirti V. A. Dybo (Maskva) ir Aleksejaus Andronovo (Sankt Peterburgas) pra-

nešimai. Pirmasis pranešėjas trumpai paaiškino Maskvos akcentologijos mokyklos principus ir aptarė kalbų akcentinių sistemų tyrimo rezultatus, gautus taikant šiuos principus (beje, Dybo, sukūręs minėtąją mokyklą, ne kartą apie tai yra rašęs). Antrasis mokslininkas, plėtodamas morfologinės akcentologijos koncepciją, įrodinėjo, kad dominacijos savybė priskirtina ne afiksinėms morfemoms (paprastai žodžių darybos formantams), o žodžių darybos tipams (modeliams). Pranešimo teiginiai buvo iliustruojami lietuvių kalbos faktais.

Bonifacas STUNDŽIA
[bonifacas.stundzia@flf.vu.lt]

TARPTAUTINĖ JONO KAZLAUSKO KONFERENCIJA

2007 m. rugsėjo 21 d. Vilniaus universiteto Baltistikos katedra jau šeštąjį kartą pagerbė žymaus kalbininko Jono Kazlausko atminimą tradicine tarptautine moksline konferencija „Jono Kazlausko diena: kalbos istorijos dalykai“. Konferencijoje buvo perskaityti aštuoni pranešimai, kuriuose nagrinėtos įvairios istorinės baltų kalbotyros problemos.

Pirmasis renginio dalyvis Karis Liukkonenas (Helsinkis) savo pranešime iškėlė mintį, kad suomių kalbos baltizmai datuoti pirmaisiais mūsų eros amžiais, o jų skolinimosi šaltinis turėjęs būti ne kuri nors baltų prokalbės tarmė, o kuršių kalba. Nijolė Čepienė (Vilnius), aptardama lietuvių kalbos germanizmus su žodžio pradžios priebalsiais *h*, *j*, *g*, teigė, kad vokiečių kalbos žodžio pradžios *h* lie-

tuvių kalbos germanizmuose dažniausiai numetamas arba keičiamas panašios artikuliacijos garsu *j*, tuo tarpu priebalsis *g* galėjęs virsti *j* jau pačios vokiečių kalbos Rytprūsių tarmėse. Bartłomiejus Kowalis (Varšuva), palyginęs visus paliudytus vieno Biblijos sakinio (Mt 18, 8) vertimus senuosiuose lietuvių kalbos paminkluose, priėjo išvadą, kad predikatinis įnagininkas lietuvių kalboje nėra naujas skolinys iš slavų kalbų ir turėjęs atsirasti ne vėliau nei XVI a. Bonifacas Stundžia (Vilnius) perskaitė pranešimą apie Elbingo žodynėlio dūrinius. Pastebėjęs, kad remiantis vien prūsų kalbos faktais dažnai negalima nustatyti, kurie žodžiai originalūs, o kurie nukopijuoti, pranešėjas teigė, kad būtina yra išanalizuoti abiejų žodynėlio kalbų visus dūrinius, palyginti jų sandarą bei semantiką, atitikmenis kitoje kalboje ir atsižvelgti į dūrinių darybos sistemas abiejose kalbose.

Antrąją konferencijos dalį pradėjo Vilma Zubaitienė (Vilnius), kalbėjusi apie XVIII a. rankraštį J. H. Kuncmano žodyną, skirtą 1747 m. P. Ruigio žodynui papildyti, ir aptarusi jo ryšį su Ruigio bei XVII a. rankraščiu *Clavis Germanico-Lithvana* žodynais, taip pat Kuncmano žodyno struktūrą, leksikografinį metodą, fonetinius, morfologinius bei darybinius lietuviškų atitikmenų pakeitimus. Daiva Sinkevičiūtė (Vilnius) pranešime apie lietuvių asmenvardžio *Gedrìmas* ir jo trumpinių raidą teigė, kad vienkamieniai asmenvardžiai su šaknimi *giedr-* laikytini kilusiais iš dvikamienio asmenvardžio *Ged-rìmas* trumpinių, kamienui *gedr-* pakitus į *giedr-* dėl lenkų rašybos tradicijos. Tokį kitimą galėjo paspartinti ir apeliatyvo *gièdras* egzistavimas. Miguelis Villanueva Svensso-

nas (Kaunas, Vilnius) aptarė lietuvių kalbos veiksmažodžio *žinóti* kilmę, išskeldamas mintį, kad šis žodis galėtų būti kilęs iš indoeuropiečių prokalbės perfekto formos **gē-ghoh₃-* / **gē-gh₃-*. Konferenciją užbaigė Gertas Klingenschmittas (Regensburgas), apžvelgęs indoeuropiečių prokalbės kauzatyvinių-iteratyvinių veiksmažodžių formų raidą nuo prokalbės laikų iki susiformuojant dabartinei lietuvių kalbos veiksmažodžių sistemai.

Konferencijos pranešimų tezės paskelbtos atskiru leidiniu¹, o pranešimų pagrindu parengti straipsniai spausdinami *Baltisticoje*.

Vytautas RINKEVIČIUS
[vytautas.rinkevicius@flf.vu.lt]

ANTROJI ALEKSANDRO VANAGO KONFERENCIJA

2007 m. spalio 24–26 d. Lietuvių kalbos institute vyko antroji tarptautinė Aleksandro Vanago konferencija „Vardas kalboje, istorijoje ir savimonėje“, kurioje dalyvavo 42 mokslininkai, iš jų – 27 iš užsienio. Konferencija išsiskyrė pranešimų įvairove: be įprastų onomastikos problemų, didelis dėmesys skirtas tikrinio žodžio ir kultūrinės jo egzistavimo erdvės santykių aptarimui. Perskaityti 39 pranešimai.

Po LKI direktorės Jolantos Zabarskaitės sveikinimo kalbos plenarinia-

Regina Venckutė (red.), *Jono Kazlausko diena: kalbos istorijos dalykai. Tarptautinės konferencijos programa ir tezės. Vilniaus universitetas, Baltistikos katedra, Vilnius, 2007 rugsėjo 21, Vilniaus universiteto l-kla, 2007.*